

Suurjärven vesiensuojelun kehittämishanke

Puumala ja Ruokolahti 2019–2020

Loppuraportti 31.8.2020

Suurjärven vesiensuojelun kehittämishanke, Puumala ja Ruokolahti

Hankeaika: 6.5.2019 – 31.5.2020, jatkoaika 31.7.2020 saakka.
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökset 24.9.2019 ja 1.6.2010 (ESAELY/ 433/2019).

Kannen kuva: Janne Raassina

Hanketoimija

Imatran seudun ympäristötoimi
Virastokatu 2, 55100 Imatra
ymparistotoimi@imatra.fi
www.imatranseudunymparistotoimi.fi

Yhteyshenkilö:
Helena Kaittola
ympäristöinsinööri
p. 020 617 4630
Helena.Kaittola@imatra.fi

Tiivistelmä

Hankkeessa laadittiin metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnitelma Ruokolahden ja Puumalan rajalla sijaitsevan Suurjärven valuma-alueelle sekä järjestettiin tiedotustilaisuus paikallisille asukkaille Ruokolahden Hauklapissa. Hankkeen toteutti Imatran seudun ympäristötoimi vuosina 2019–2020, ja hanke sai rahoitusta ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisrahasta. Muita rahoittajia olivat Tornator Oyj ja UMP Metsä.

Sijaintikartta,KTJ, Maanmittauslaitos

Hankkeen lähtökohdat

Perinteisesti kirkasvetisen ja ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi luokitellun (2013 ja 2019) Suurjärven tila on paikallisen Kelkanmäen osakaskunnan havaintojen mukaan heikentynyt. Metsänhakuut aiheuttivat ruskeita valumia jälle viimeksi talvella 2016–2017 järven eteläpäässä, Patalahdella, mikä aiheutti lisähuolestumista järven tilasta. Järvi ja sen valuma-alue sijaitsevat Ruokolahden ja Puumalan rajalla. Suurjärvessä on ollut mm. hyvä siikakanta, mutta viime vuosina siinä on todettu sinilevää, kalaverkkojen limoittumista ja kalakantojen muutoksia (siikakantojen heikentyminen). Järveen tulee yhdeksän laskuojaa, jotka ovat aikojen saatossa tuoneet järven pohjaan ja rannoille kiintoainesta. Etenkin pohjoisesta, Puumalasta tuleva oja, on aiheuttanut liettymistä järvessä. Järvi on melko kirkas ja läpeensä syvä (maks. syvyys 30 m), metsätaloustoimenpiteille herkkä järvi, jonka pohjassa on lähteitä.

Suurjärven vesiensuojeluasioita käsiteltiin Imatran seudun ympäristötoimen järjestämissä neuvottelutilaisuuksissa ja lehdistössä vuosina 2017–2019. Keskustelutilaisuuksiin osallistuivat mm. paikalliset asukkaat, Suomen metsäkeskus, Metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjala, UPM Metsä, Tornator Oyj, Etelä-Savon ja Kaakkois-Suomen ELY-keskukset, Kelkanmäen ja Muuramäen osakaskunnat sekä Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy. Lopputulemana päätettiin hakea hankerahaa metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnitelman laatimiseksi Suurjärven valuma-alueelle. Suurjärvi edustaa yhtä alueen sellaista järveä, jolla on erityistä tarvetta metsätaloustoimien vesiensuojelutoimille ja suunnittelu voi toimia esimerkkitapauksena.

Kartta:KTJ, Maanmittauslaitos

Rahoitus

Hankerahoitusta haettiin Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Hankkeelle saatiinkin ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisrahaa, joka on suunnattu vesistöjen tilaa parantaviin kunnostushankkeisiin. Hankkeen kustannusarvio oli 7 200 euroa. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat kuitenkin vain 3 950 euroa. Etelä-Savon ELY-keskuksen myöntämä tuki on 50 % kokonaiskustannuksista. Kustannukset muodostuivat metsätalouden vesiensuojelusuunnitelmasta sekä yleisötilaisuuden tila- ja tarjoilukuluista sekä siihen liittyvästä lehti-ilmoituksesta keväällä 2020. Hanketta ovat tukeneet myös Suurjärven valuma-alueella metsää omistavat metsäyhtiöt Tornator Oyj ja UPM Metsä.

Metsätalouden vesiensuojelusuunnitelma

Tarjouspyyntöjä metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnitelman laatimiseksi Suurjärven valuma-alueelle lähetettiin yhteensä viidelle eri taholle. Tarjoukset saatiin kolmelta eri toimijalta, joista valittiin edullisin. Metsätalouden vesiensuojelusuunnitelman toteutti Vesistö- ja luontokunnostus Janne Raassina. Maastotyöt tehtiin toukokuussa 2020. Suunnitelmassa esitetään liitekartoilla maastohavainnot sekä toimenpidesuosituksia metsätaloustoimille valuma-alueelle. Siinä on ehdotukset yksityiskohtaisiksi vesiensuojelurakenteiksi valuma-alueen herkimpiin paikkoihin. Suunnitelma on jaettu Suurjärvi-hanketta valmistelleen työryhmän jäsenille, rahoittajille sekä maanomistajille, joita suunnitelma koskee. Konkreettiset toimenpide-esitykset ovat Tornator Oyj:n ja yksityishenkilön mailla Puumalan kunnan puolella.

Yleisötilaisuus

Suurjärven metsätalouden vesiensuojeluilta pidettiin Ruokolahdelle 9.6.2020 Hauklapin Maamiesseuran talolla, Hauklapintie 216, kahvitarjoilun kera. Vesiensuojeluiltaan osallistui paikan päällä 12 henkilöä. Janne Raassina esitteli laatimaansa, valmistumassa olevaa metsätalouden vesiensuojelusuunnitelmaa ja asiasta keskusteltiin vilkkaasti.

Tiedotus ja medianäkyvyys

Metsätalouden vesiensuojelusuunnitelman valmistumisesta lähetettiin tiedotteet seuraaville lehdille: Uutisvuoksi, Ruokolahtelainen ja Puumalalehti.

Nettilehdissä hankeutisia julkaistiin seuraavasti:

- *11.6.2020 Uutisvuoksi, nettilehti: Ruokolahden Suurjärven tilassa on tapahtunut positiivista kehitystä – Hankkeen myötä ongelmakohdille suunniteltiin korjaavia toimia*

- *11.8.2020 Uutisvuoksi, nettilehti Suurjärven raportin mukaan järven ekologinen tila on hyvällä tasolla – Eroosiohaittaa suunnitellaan lievennettävän ojiin rakennettavilla pohjapadoilla*
- *13.8.2020 Uutisvuoksi, nettilehti Ruokolahden Suurjärven ojiin suunnitellaan pohjapatoja – Raportin mukaan järven ekologinen tila on hyvällä tasolla*

Sanomalehdissä hankeutisia julkaistiin seuraavasti:

- *12.8.2020 Puumalalehti: Suurjärvelle laadittiin vesiensuojelusuunnitelma*
- *13.8.2020 Etelä-Saimaa: Ruokolahden Suurjärven ojiin suunnitellaan pohjapatoja*

Jatkohanke

Metsätalouden vesiensuojelusuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet Suurjärven valuma-alueelle olisi hyvä saada toteutetuksi esim. jatkohankeena. Toteutushanke sijoittuisi Puumalan kunnan puolelle. Imatran seudun ympäristötoimi voi osallistua toteuttamishankkeen suunnitteluun.